

שבת אפזיה עולמית

כ"ו בסיוון תשפ"ג 16/6/23

הצטרפו לבתי כנסת וקהילות ברחבי העולם בזמן שאנו לומדים על אפזיה, ומעודדים חיבור והכלה מוגברת בתוך אורח החיים היהודי.

מיזם כח איתן בישראל מתרגש לחבור לקהילת אור התורה באטלנטה בפרוייקט מיוחד וחשוב זה, שבת אפזיה עולמית.

איתן אשמן ממיזם כח איתן וגיף ווינר מקהילת אור התורה, מאותגרים שניהם עם אפזיה. יחד הם הרגישו את הצורך החשוב בלימוד קהילות יהודיות ברחבי העולם על אפזיה. זוהי לקות שמשפיעה על כל כך הרבה אנשים, אך היא איננה מובנת באופן נרחב. כבני אדם, יכולת הדיבור והשפה מהווה כל כך הרבה ממי שאנחנו, והיא כלי שנמצא בשימוש נרחב ברוב ההיבטים של התרבות היהודית שלנו. מה אם פתאום היכולת הזו היתה נלקחת מכם וחלק גדול מאוד ממי שאתם ומאיך שאתם מתקשרים עם הסובבים אתכם היה משתנה באופן מהותי?

מהי אפזיה?

אפזיה היא ליקוי שפה. זו בדרך כלל תוצאה של נזק שנגרם לאונה השמאלית של המוח ששולטת על השפה. אפזיה יכולה להשפיע על דיבור, קריאה, כתיבה והבנה. היא יכולה להיגרם משבץ מוחי, פגיעת ראש, גידול מוחי או זיהום, והיא יכולה להופיע במחלות נוירולוגיות כמו דמנציה.

ישנם סוגים רבים ושונים של אפזיה. רוב האנשים עם אפזיה יודעים מה הם רוצים להגיד אבל לא מסוגלים להוציא את המילים, או שהם לא מסוגלים להגיד את המילים הנכונות (למרות שהם חושבים שהם מדברים בצורה נכונה). לאנשים עם אפזיה יש לעיתים רק צלילים למילים או שאין להם כל יכולת להשמיע צליל. רבים מהסובלים מאפזיה מתקשים בקריאה ובכתיבה (כולל איות) ובהבנה.

אפזיה לרוב נגרמת מאירוע טראומטי פתאומי ועשויה לשנות את היכולות הפיזיות של האדם. לעיתים קרובות מה שהאדם היה מסוגל לעשות בעברו ללא מאמץ, הופך כעת לאתגר ולוקח להם זמן לבנות מחדש את מי שהם כיום, גם פיזית וגם רגשית.

החיים עם אפזיה יכולים להיות מאתגרים, מתסכלים ולעיתים בודדים מאוד.

חשוב לדעת שאפזיה משפיעה על השפה ולא על התפקוד השכלי. האנשים והחברים שלך שמאותגרים כעת עם אפזיה הם אותם אנשים שהיו פעם, לפני שהאפזיה הופיעה.

מטרת שבת זו

המטרה של שבת אפזיה עולמית היא לחנך קהילות על אפזיה. איך היא באה לידי ביטוי, האתגרים של החיים איתה בתוך חיי קהילה יהודיים, ומה **אנו** יכולים לעשות כדי לעזור להתחבר עם אנשים שחיים עם אפזיה ולשלב אותם בקהילה.

בעזרת למידה על אפזיה ופיתוח כלים ורעיונות להכלה ושילוב, קהילות יכולות להפחית את תחושות הבדידות שאנשים עם אפזיה (ועם מוגבלויות אחרות) חווים לעתים קרובות.

למה שבת?

בשבת לאנשים יש זמן להתכנס. הקצב האיטי הופך את השבת לזמן מושלם להגברת המודעות שלנו לסובבים אותנו – ממה הם סובלים ומה אנו יכולים לעשות כדי לעזור.

בנוסף, שבת וחגים מציבים אתגרים רבים לסובלים מאפזיה. משימות שגרתיות כמו:

- אמירת קידוש
- השתתפות בשיחה בשולחן השבת
- הובלה של התפילה
- לימוד ודיון
- קריאה מסידור
- קריאה בשעות הפנאי
- חברתיות

עשויות להיות קשות מאוד עבורם.

בגלל שאנשים עם אפזיה מתקשים לדבר, לקרוא ולהבין שיחות, עצם השהות בבית הכנסת שבו כולם מתפללים, עוקבים אחרי קריאת התורה ומברכים את חבריהם יכולה לעיתים להיות חוויה כואבת ומאתגרת. הם אינם יכולים להשתתף ולקחת חלק כפי שעשו בעבר. **על ידי הקדשת השבת ללימוד על אפזיה, אנו מקווים להקל על התמודדות זו ולעזור להפוך את השבת לזמן של שמחה עבור כל חברי הקהילה.**

מה אתה יכול לעשות?

למידה על אפזיה יכולה להפיג חלק מהפחד או אי הנוחות שאנו עלולים לחוש בעת פנייה לאנשים עם אפזיה. זוהי האחריות שלנו כיחידים וכקהילה לנסות ללמוד, להבין ולהיות מודעים יותר, כך שהחיבור, ההכלה והתקשורת עם אלו המאוגרים יהיו נורמליים בדיוק כמו לדבר עם חבר או שכן...

ליאורה ואיתן, וצוות כוח איתן, יספקו חומרים חינוכיים לכל בתי הכנסת והקהילות המשתתפים. החומרים יכללו הסברים על איך זה לחיות עם אפזיה וכיצד לדבר ולתקשר טוב יותר עם אדם עם אפזיה. **מידע זה יסייע לכם** להיות מודעים יותר לאלה בקהילה שלכם המתמודדים עם ליקויי שפה. אנו מקווים כי הגברת המודעות תוביל ליצירת הזדמנויות נוספות לשילוב, ותפחית את הבדידות והתסכול אצל הסובלים מאפזיה. דבר זה ישפר את הקשר הבין-קהילתי ויאפשר ליותר אנשים להשתתף וליהנות מאורח החיים היהודי.

אנו מקווים כי הקהילה שלכם תלמד בסופו של דבר לראות מעבר למגבלות, ותצליח לראות את האנשים עם אפזיה כאנשים הייחודיים שהם, על אף אובדן השפה שלהם.

שבת זו לא רק תלמד אתכם על אפזיה אלא גם תיתן פרספקטיבה על לקויות אחרות שאנשים מתמודדים איתן וכיצד גם אותן יש להבין ולא להתעלם מהם.

לקראת השבת יתקיים מפגש זום עם כל בתי הכנסת והקהילות המשתתפים, יחד עם משפחת אשמן וצוות כח איתן, הרב אדם סטאר מקהילת אור התורה באטלנטה, וחבר הקהילה ג'ף ווינר והרב ג'וני סולומון מאבן שמואל, שישוחחו מעט על חשיבות השבת הזו ויענו על כל שאלה שעלולה להתעורר אצלכם.

אנו נעודד כל בית כנסת וקהילה ליישם את הכלים הניתנים, בכל דרך שמתאימה להם, כדי ללמד את חברי הקהילה על החשיבות בשילוב אנשים עם אפזיה.

רעיונות לשבת

- כוח איתן ישלח סרטון קצר על שבת האפזיה העולמית שתוכלו לשתף עם חברי הקהילה שלכם.
- כוח איתן ישלח תבנית מגנט "בואו נדבר" ופלאיירים שלנו שתוכלו להדפיס עבור חברי הקהילה שלכם. תוכלו להניח אותם על הכסאות בבית הכנסת או לחלק אותם.
- הרב, הגבאי או נציג בית הכנסת יוכלו להשתמש באחד מדברי התורה שאנו נספק לכם, בדרשות השבת שיינתנו בבית הכנסת.
- כח איתן יספק את ההלכות השונות הנוגעות לאנשים עם לקות שפתית, וניתן יהיה ללמוד אותן למקרה שעולות שאלות בתוך הקהילה.
- הזמינו קלינאי תקשורת מהקהילה להעביר שיחה בנושא אפזיה וחשיבות השילוב של אנשים עם אתגרים שפתיים בקהילה שלכם.
- אם יש אדם עם אפזיה בקהילתכם, הזמינו אותו לנסות לדבר על איך זה לחיות עם אפזיה, לענות על שאלות בעזרת חבר, בן זוג או מטפל.
- הזמינו דובר אורח לקהילתכם שיתייחס לנושא זה.

אנא פנו אל www.koacheitan.com כדי לרשום את הקהילה שלכם או עם כל שאלה נוספת שיש לכם.